

„Považuji to za důležité pro zdravý rozvoj dnešních dětí. Chybí jim kontakt s reálným světem a učení je pro ně pak příliš abstraktní. Pro děti má venkovní učení samé benefity. Učitel se na začátku musí překonat, ale pak je tam podle mě objeví i pro sebe. Alespoň taková je moje zkušenost,“ říká o výuce venku loňská finalistka ceny Global Teacher Prize Markéta Vokurková (eduzin.cz).

Krátce

- **Po návratu do škol nových případů nákazy koronavirem nepříbylo.** Roušky ve třídách už děti nemusí nosit [v žádném z krajů](#) (seznamzpravy.cz). Další uvolnění do konce školního roku [není pravděpodobné](#) (novinky.cz). Od konce května do 13. června byla situace podle ÚZIS stabilizovaná, počty zachycených nákaz ve školách klesají nebo se ve většině krajů drží na úrovni dlouhodobého průměru, situace je [podle seznamzpravy.cz poklidná](#). Jednou z možných cest, jak zabránit šíření koronaviru, je očkování dětí – podle Romana Prymuly probíhají studie i u nejmenších dětí, [jejich očkování ale považuje za velmi citlivou otázku](#) (echo.cz). Do konce školního roku plánuje podle CNN Prima News ministr Vojtěch oznámit pravidla, [podle nichž se v září vrátí děti do škol](#). Chce provést tři vlny testování v několika prvních dnech školní docházky, jen za použití metody PCR je podle něj možné zvládnout pouze tři kraje, chce proto tyto testy kombinovat s antigenními.
- **Poslanci ani napodruhé neprojednali novelu zákona o pedagogických pracovnících.** Diskutovalo se zejména o zakotvení učitelských platů na 130 % průměrného výdělku. „Ministryně financí Alena Schillerová snahu zakotvit vyšší platy učitelů zákonem označila za nezodpovědný návrh Pirátů. Doufá, že spadne pod stůl,“ [píše idnes.cz](#). Rozpočet by to stálo 24 miliard na úkor jiných profesí, třeba hasičů či policistů, přičemž slib zvýšit plat učitelů podle ní vláda splnila s tím, že [letos překročí průměrných 45 tisíc korun](#) (novinky.cz). Dočasné uznávání pedagogické kvalifikace vysokoškolákům s nepedagogickým vzděláním označila poslankyně za ČSSD Kateřina Valachová za experiment na dětech, podle Piráta Mikuláše Ferjenčíka by školám zaměstnání lidí z praxe pomohlo, [důvod pro odmítnutí již jednou odhlasovaného zákona vidí v penězích](#) (Český rozhlas Plus). Proti už jednou sněmovnou odhlasované novele jsou ANO, ČSSD a KSČM. „My jsme proti tomu, aby docházelo k degradaci učitelské profese. Nechceme, aby na základních školách učili nekvalifikovaní učitelé. To v té novele obsaženo je,“ [vysvětlila ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová stanovisko ČSSD](#) (ČT24).
- **Dotace na letní kempy se k dětem, které vypadly z distanční výuky, dostanou spíš jen náhodou.** „Mezi zájemci jsou samozřejmě děti, jejichž rodiče by si za normálních okolností tábor nemohli dovolit. Dotace ale na takové rodiny necílí. Podporu dostane zkrátka každý bez rozdílu,“ [píše Josef Mačí](#) (seznamzpravy.cz). „Říkám od začátku, že tahle výzva je vlastně zbytečná, protože není specificky cílená. Měli jsme podpořit děti ze sociálně nepodnětného prostředí, aby na letní kempy dosáhly, to se ale nestalo,“ cituje článek Miroslava Hřebekého, programového ředitele EDUin. Zdarma by se dotovaných kempů mělo zúčastnit zhruba sto tisíc dětí. [Kempy budou mít různou podobu](#) – v Plzeňském kraji s podporou státu organizují například i stmelovací tábory pro třídy (lidovky.cz). Některé tábory jsou podle ihned.cz beznadějně plné, jinde mají potíže na poslední chvíli místa zaplnit. Ve spolupráci s neziskovou agenturou Genesis nabídla 11. základní škola v Mostě příměstský tábor minulý týden. Nepřihlásil se ale dostatek zájemců, tak se pořádat nebude. „Podmínkou čerpání dotace je 15 dětí. Kdyby jich přišlo méně, museli bychom tábor zaplatit, na což nemáme prostředky,“ [cituje Markéta Hronová ředitele školy Blažeje Grznára](#).
- **Cermat nezvládá nastavování obtížnosti testů, nezávislá komise, která je posuzuje, není nezávislá, píše v komentáři k letošním státním maturitám Oldřich Botlík** (lidovky.cz). Upozorňuje na způsob, jakým se Nezávislá odborná komise zřízená ministerstvem školství vypořádala s podnětem gymnaziálního učitele češtiny Jiřího Lukáše, který upozornil, že tři z úloh v letošním didaktickém testu z jeho oboru byly závadné – upozornil například na problematické zadání úlohy na interpunkci nebo na to, že test pracuje s pojmy, [které se na některých školách nemusejí používat](#) (protože se používají jiné) (lidovky.cz). Oldřich Botlík také vyjádřil pochybnosti o některých úlohách obsažených v testu, jeho výtky mířily [k tzv. korektorským úlohám](#) (lidovky.cz), Cermat reagoval [zde](#). Botlík nyní podal [podnět České školní inspekci](#) pro důvodné porušení zákona (eduin.cz).
- **Místo známek na vysvědčení spíš slovní hodnocení, vybízí opět ministerstvo školy.** Vhodné je podle doporučení především u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či u dětí z nepodnětného prostředí, které se moc nedařilo do výuky na dálku zapojovat. „Případný neúspěch či stagnace může mít v takovém případě příčiny, které samotný žák není schopen ovlivnit,“ [odůvodnilo pokyn ministerstvo](#) (seznamzpravy.cz). Slovní či kombinované hodnocení využila podle průzkumu inspekce v pololetí aspoň v některých třídách asi čtvrtina škol, velká část z nich ale takto hodnotila už dříve. Přístup k závěrečnému hodnocení [změnilo 15 % základních škol a méně než desetina procenta středních škol](#) (novinky.cz).
- **Do školy nechodí více než polovina 18letých, pro které není čeština mateřský jazyk.** Podle organizace META je to tím, že na základní škole nemají podporu ve zvládnutí češtiny. Překážkou jsou pro ně i přijímací nebo maturitní zkoušky z češtiny. „Jsou rozhodně náročné i pro rodilé mluvčí, což znamená, že pro naše žáky s odlišným mateřským jazykem je to opravdu velká bariéra,“ [cituje irozhlas.cz Michaelu Jiroutovou](#).
- **„Ze stavebnictví mizí střední stav – řemeslník, který je kreativní a samostatný, nikoli jen někdo, kdo plní příkazy,“ říká v článku Jitky Polanské ředitel Akademie řemesel Drahoš Matonoha.**

V souvislostech

PRÁCI DO SKUPIN ZADÁVAJÍ MÉNĚ ČASTO, UDRŽET KÁZEŇ VE TŘÍDĚ JIM POTÍŽE NEDĚLÁ. CO DĚLAJÍ ČEŠTÍ UČITELÉ JINAK NEŽ TI V ZAHRANIČÍ?

Rozdíl mezi tím, jak se učí v Česku a v jiných zemích Evropy, [hledala srovnávací ministudie](#), kterou pro program Učitel naživo připravili Daniel Prokop a Václav Korbelař z PAQ Research. Využili v ní data z mezinárodního šetření mezi učiteli 2. stupně ZŠ TALIS 2018 (v ČR se ho účastnilo přes 3400 učitelů a přes 400 začínajících učitelů) a doplnili je o zjištění z TIMSS 2019, mezinárodní šetření žáků 4. třídy, jehož součástí bylo v Česku i dotazování 264 učitelů a 26 začínajících učitelů.

Sami autoři upozorňují na limity analýzy. Data se omezují na výše zmíněná mezinárodní šetření a vycházejí z odpovědí učitelů, které mohou být subjektivně zkreslené. Autoři připomínají, že jejich cílem není hodnotit, co je dobře nebo špatně. Není totiž zřejmé, co dělá učitele kvalitním a efektivním (na to jednoznačné odpovědi neexistují), chtějí pouze rozdíly mezi zeměmi zmapovat. „V každé zemi mohou nakonec fungovat jiné postupy a procesy,“ uvádějí v úvodní pasáži. Odpovědi českých učitelů porovnávají se skupinou zemí, které mají dobré vzdělávací výsledky (např. Finsko, Estonsko, Irsko), případně se skupinou zemí geograficky blízkých (Rakousko, Slovensko, Maďarsko).

Jako první hledali odpověď na otázku, zda mají učitelé na učení vůbec čas, a to i v kontextu diskuse o zatížení českých učitelů administrativou. Odpovědi z TALIS 2018 nenaznačují, že by na tom byli hůře než jejich kolegové ze zahraničí. Čeští učitelé podle něj věnují administrativě zhruba 7 % hodiny, 9 % padne na zjednávání pořádku ve třídě. Ve srovnání s okolními zeměmi (8 a 12 %) a se zeměmi s vysokými vzdělávacími výsledky (7 a 12 %) jsou na tom tedy subjektivně o něco málo lépe.

Největší rozdíly ministudie zaznamenala v četnosti využívání výukových metod v hodinách. Z obou šetření vyplývá, že učitelé v Česku méně než v jiných zemích využívají aktivizačních metod, které zapojují žáky do procesu učení (například práce ve skupinách nebo projektová výuka). Ve srovnání s učiteli v zemích s velmi dobrými vzdělávacími výsledky ti čeští například podstatně méně zadávají úlohy, které nemají jasné řešení, méně často rozdělují žáky do malých skupin a v rámci výuky nedovolují (nebo alespoň v roce 2019 nedovolovali) používat ICT techniku. Častěji než učitelé v zemích s velmi dobrými výsledky shrnují obsah předešlé vyučovací látky, stanovují na začátku hodiny jasné cíle výuky nebo vysvětlují, jak nová látka souvisí s tou předchozí.

Čeští učitelé si také méně věří. Netýká se to ani tak jejich sebedůvěry ve vztahu k vlastní výuce, tam je podle Daniela Prokopa a Václava Korbelaře rozdíl jen malý. Výrazný je ale rozdíl v tom, jak učitelé hodnotí svou schopnost zapojit žáky do výuky a motivovat je k učení. „V České republice si věří v této oblasti kolem 60 % učitelů, v zemích s vysokými výsledky je to 80 %. O něco nižší je také sebedůvěra v řízení třídy, ale v této oblasti není rozdíl tak výrazný,“ uvádí se v ministudii. „Země, kde větší část učitelů využívá aktivizační metody, jsou také ty země, kde mají učitelé vyšší sebedůvěru v oblasti zapojování žáků,“ konstatuje se ve studii. To by podle jejich autorů mohlo naznačovat, že u českých učitelů nízká sebedůvěra v zapojování a motivování žáků může souviset s tím, že nedokáží dostatečně často a efektivně využívat aktivizační (ale nejen ty) metody.

Tipy a události (výběr z EDUkalendáře)

- **28. 6., online, INSCHOOL Stocktaking Conference confirm your participation to Katarzyna Michno: katarzyna.michno@coe.int by 23 June 2021**

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT